

Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotus 2040 asettaminen julkisesti nähtäville

LLHall 30.10.2023 § 120
174/10.02.00/2021

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueeseen kuuluvat Sodankylän, Inarin ja Utsjoen kunnat.

Lapin liiton valtuusto palautti Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 uudelleen valmisteluun 17.5.2021. Maakuntakaavaprosessin edeltävät vaiheet ennen valtuuston uudelleen valmistelu päätöstä:

- valmisteluvaiheen kuuleminen 28.1.-28.2.2019
- maakuntakaavaehdotus viranomaislausunnoilla 28.1.-28.2.2020
- maakuntakaavaehdotus julkisesti nähtävillä 12.10.-15.11.2020
- Lapin liiton valtuusto palautti 17.5.2021 Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 uudelleen valmisteluun niin, että
 - Jäämerenrata ja siihen liittyvät linjaukset, varaukset ja merkinnät poistetaan kaavasta ja kaikesta kaava-aineistosta saamelaisen kotiseutualueella;
 - ja selvitetään mahdollisuus hyödyntää muissa maakuntakaavoissa olemassa olevia infrastruktuureja Jäämeren / Pohjois-Atlantin yhteyden luomiseksi, jotka eivät aiheuta näin merkittävää haittaa porotaloudelle ja alkuperäiskansoille.

Lapin liitto teetti yhdessä Lapin ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa ”Tunturirata”-selvityksen LAPPI-sopimuksen mukaisesta ratalinjauksesta Pelkosenniemen pohjoisraja –Sodankylä –Kittilä –Kolari.

Lapin liiton hallitus hyväksyi 24.4.2023 tarkistetun Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 lähetettäväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 §:n mukaisesti viranomaislausunnoille. Maakuntakaavaehdotus oli viranomaislausunnoilla 12.5.-30.6.2023 välisen ajan. Lausuntoja pyydettiin viranomaisilta ja keskeisiltä yhteisöiltä yhteensä 54. Lausuntoja saatiin yhteensä 27; kunnat ja kuntayhtymät 7, ministeriöt 3, viranomaiset ja yhteisöt 17.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 11 §:n mukainen 2.viranomaisneuvottelu järjestettiin 13.9.2023. Viranomaisneuvottelun muistio on **liitteenä**. Ohjausryhmä käsitteli kokouksessaan 3.10.2023 maa- ja rakennusministeriön esittämään maakuntakaavaehdotukseen tehtävät muutokset. Ohjausryhmän kokousmuistioluonnos on **liitteenä**. Kokouksessa nousi esille, että onko Kevitsan kaivoksen tarvitsemat moreenialueet huomioitu maakuntakaavaehdotuksessa. Nämä alueet eivät ole tulleet esille lausunnoissa ja maa-aineistenottoluvat voidaan myöntää ilman maakuntakaavamerkintää. Muilta osin ohjausryhmässä ei tullut kommentteja tehtyihin muutoksiin.

Lapin liiton hallitus käsitteli maakuntakaavaehdotuksesta saadu viranomaislausunnot ja hyväksyi niiden vastineet 30.10.2023 kokouksessaan.

Maakuntakaavaprosessissa on tavoitteena edetä seuraavalla aikataululla:

- Maakuntakaavaehdotus on julkisesti nähtävillä marras-joulukuu/2023, kun käännökset keskeisestä aineistosta kolmelle saamenkielelle on saatu
- Valtuustoon hyväksyttäväksi toukokuu/2024
- Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on lainvoimainen syksyllä 2024

Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotukseen 2040 on tehty seuraavat keskeiset muutokset viranomaislausuntojen vastineiden perusteella:

- yhdystie, ohjeellinen Nellim-Muotkavaara poistetaan (haitalliset vaikutukset saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon sekä Norjan viranomaiset eivät nähneet tiehanketta realistisena)
- moottorikelkkailun yhteystarve välillä Saariselkä-Raja-Jooseppi-Nellim poistetaan maakuntakaavaehdotuksesta (haitalliset vaikutukset poronhoitoon ja Metsähallitus kielteinen näkemys yhteyden kehittämisestä)
- tuulivoimaloiden alueista Kurittuaapa (tv 2356) poistetaan maakuntakaavaehdotuksesta (Natura vaikutukset) sekä Joukahaiselkä-Tuore Kulvakkoselkä (tv 2320) supistetaan aluetta laajennuksen osalta (vaikutukset Kyljärven ampuma- ja harjoitusalueeseen)
- metsätalous-, matkailu- ja poronhoitovaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1) -merkinnät muutettiin luonnonsuojelualueiksi (SL)
- lisätään Sodankylän ampumaradan melualueet (me4 ja me5)
- poistettiin sellaiset maa-ainesten ottoalueet (EO), joilla ei ollut voimassa olevaa maa-aineisten ottolupaa
- kaivosalueeseen (EK) lisättiin suunnittelumääräys: ”*Kaivosalueen suunnittelussa, toteuttamisessa ja toteuttamisen ajoituksessa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.*”
- Tunturi-radan linajus osoitetaan ohjeellisella päärata –merkinnällä Pelkosenniemen pohjoisraja- Sodankylä, muutoin yhteystarpeena Sodankylästä länteen. Pääradan yhteystarve -merkinnän linjausta yleispiirteistetään
- Paliskuntakohtaiset kuvaukset maakuntakaavamerkintöineen on laadittu liitteeksi 9 vuoden 2023 aikana, jonka johdosta vaikutusten arviointia on täydennetty. Liite 3 tarkistetaan vielä tämän johdosta.

Asian hallitukselle esittelevät suunnittelujohtaja Paula Qvick ja kaavoituspäällikkö Juha Piisilä.

Lisätiedot: suunnittelujohtaja Paula Qvick, paula.qvick(at)lapinliitto.fi, puh. 040-653 2996

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus hyväksyy liitteiden mukaisen (maakuntakaavakartta, maakuntakaavamääräykset ja merkintöjen selitykset sekä kaavaselostus) Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 ja päättää asettaa sen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 12 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville sekä varaa osallisille tilaisuuden muistutusten tekemiseen. Hallitus oikeuttaa viraston tekemään teknislouhteisia korjauksia ja täydennyksiä maakuntakaava-aineistoon ennen nähtäville asettamista.

Päätös Keskustelun aikana Henri Ramberg teki esityksen, että päätösesitys hyväksytään muilta osin, mutta:

- 1) voimajohdon yhteystarve -merkintä poistetaan kaavasta kokonaisuudessaan; ja
- 2) kaava-aineisto sekä liitteet päivitetään vastaamaan poistoa.

Sari Ekorre ja Maria-Riitta Mällinen kannattivat Rambergin tekemää muutosesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä, koska oli tehty maakuntajohtajan päätösesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi nimenhuutoäänestystä siten, että maakuntajohtajan pohjaesitystä kannattavat äänestävät "JAA" ja Rambergin muutosesitystä kannattavat äänestävät "EI". Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa äänestyksessä "JAA" -ääniä annettiin yksitoista (11) (Kulmuni, Savukoski, Heiskanen, Joonas, Junttila, Kelloniemi, Pyhäjärvi, Rajala, Salmijärvi, Juuruspolvi, ja Tiitinen) ja "EI"

-ääniä kolme (3) (Mällinen, Ekorre ja Ramberg). Puheenjohtaja totesi, että hallitus on äänin 11-3 hyväksynyt maakuntajohtajan pohjaesityksen.

Lisäksi keskustelun aikana Riitta Savukoski esitti, että moottorikelkkailun yhteystarvemerkinä väliltä Saariselkä–Raja-Jooseppi–Nellim palautetaan maakuntakaavaehdotukseen ja kaava-aineisto sekä liitteet päivitetään vastaamaan palautusta.

Pekka Rajala, Petteri Salmijärvi ja Juhani Juuruspolvi kannattivat Savukosken esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä, koska oli tehty maakuntajohtajan päätösesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys. Puheenjohtaja esitti äänestysmenettelyksi nimenhuutoäänestystä siten, että maakuntajohtajan pohjaesitystä kannattavat äänestävät "JAA" ja Savukosken muutosesitystä kannattavat äänestävät "EI". Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa äänestyksessä "JAA" -ääniä annettiin kolme (3) (Mällinen, Ekorre ja Ramberg) ja "EI" -ääniä yksitoista (11) (Kulmuni, Savukoski, Heiskanen, Joona, Junttila, Kelloniemi, Pyhäjärvi, Rajala, Salmijärvi, Juuruspolvi, ja Tiitinen). Puheenjohtaja totesi, että hallitus on äänin 11-3 hyväksynyt muutosesityksen.

Hallitus hyväksyi päätösesityksen edellä mainitun muutoksen mukaisena.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Sara Seppänen liittyi takaisin kokoukseen 10.41 asian käsittelyn aikana.

Henri Ramberg ilmoitti kokouksessa eriävän mielipiteen. Ramberg toimitti eriävän mielipiteen kokouksen jälkeen kirjallisesti pöytäkirjaan liitettäväksi.

Eriävä mielipide, käsitelty asia: LL Hallitus / 30.10.2023 / 120§

Perustelut:

Hallintolaki (6.6.2003/434) sääntelee hyvän hallinnon perusteista sekä hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä viranomaisessa. Mainitun lain 45§ sääntää, että päätös on perusteltava ja lain 31§ sääntelee, että viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. 45§:n mukaan perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Lisäksi Maankäyttö- ja rakennuslain (5.2.1999/132) 1 luvun 9 § sääntelee yleisiä periaatteita vaikutusten selvittämisestä kaavaa laadittaessa ja mainitun lain 4 luvun 28§ sääntelee Maakuntakaavan sisältövaatimuksista siten, että kaavoituksessa on esitettävä riittävät selvitykset pykälän 3 momentin kohdista, joihin pitää erityisesti kiinnittää huomiota.

Lapin liiton hallituksen päätös – niiltä osin kuin kyse on Riitta Savukosken muutosesityksestä – laiminlöi yllä mainittuja selvitys- ja perusteluvollisuutta eikä päätöstä olisi siten tullut hyväksyä.